

दोन उतरां

(ग्रंथकार स. गोविंदराव रघुनाथ दाभोलकर म्हणल्यारूच अण्णासाहेब हांचे संक्षिप्त चरित्र आनी भक्तांक सुचोवणी)

महाराष्ट्राचे व्हड भाग्य म्हूण दरेक पिळगेंत कोण ना कोण तरी म्हापुरूस जल्माक येवन जडजीवांचो उद्धार करीत आसता. सुपार ९५ वर्सा आदीं नगर जिल्ल्याची धार्मिक स्थिती साप्प वायट आसली. महाराष्ट्रांतल्या हेर खंयच्याय जिल्ल्या परस ह्या जिल्ल्यांतले दुकळाचे परिस्थितीचो फायदो घेवन थंयच्या गरीब लोकांक ख्रिस्ती धर्माची दीक्षा दिवपाचें काम सुरु जालें, अशा वेळार पिरायेच्या १५-१६ व्या वर्सा श्रीसाईबाबा शिरडीक आयले. तांच्या आगळ्या अद्भूत लिलांचो आनी उपदेशांचो संग्रह ह्या ग्रंथांत स. गोविंदराव (अण्णासाहेब) रघुनाथ दाभोलकर हांणी केलो. तांणी हो ग्रंथ बरोवन श्रीसाईभक्तांचेर व्हड उपकार करून दवरल्यात. अशा ह्या प्रासादीक ग्रंथाचें कोण सात दिसांचें पारायण करतात जाल्यार बरेच जाण दीसपट्टो उणोच एक अध्याय वा काय ओवयो तरी वाचीत आसतात.

स. अण्णासाहेब दाभोलकर हांचो जल्म १८५६ वर्सा मार्गशीर्श शु. ५ दिसा ठाणे जिल्ल्यांत कुडाळ देशस्थ, गौड ब्राह्मण शार्तीत जालो. तांचे बापूय देवभक्त आसले. तांची घरची परिस्थिती सामकीच गरिबीची., तातूत तांचे ल्हान पिरायेंतूच बापायक मरण आयिल्ल्यान खर कश्ट घेवन शिक्षण घेवचे पडले. इंग्रजी पांचवी यत्ता पास जाले उपरांत फुडलें शिकप सोडून घरा रावचे पडलें. घरची परिस्थिती गरिबीची आसली तरीय तांचो सभाव मात दानी आसलो. गरीब स्थितीक लागून आनी जोडीचें आनीक कसलेंच साधन नाशिल्ल्यान तांकां सुरवातीक आठ रुपयांची शाळा मास्तराची नोकरी करची पडली. ती नोकरी उत्कृश्ट रितीन ३४

दोन उत्तरां विशीर्ण भोवूच कळवळी आसतालो आनी तांची खबर खुशाली घेवपाक खोस भोगताली. तरोंच कश्टी आनी कामा विशीर्ण कर्तव्याची भावना हांकां लागून जिल्ल्याधिकारी साहेबांचे तांचे विशीर्णचे लागीपण दीसपट्टे वाढतूच गेले आनी थोड्यांच दिसांनी ते महसूल खात्याची परिक्षा पास जावन महाड हांगां **वरिश्ठ** कारकून म्हूण रुजू जाले. मुखार तांकां फौरेस्ट सेटलमेंट सुवातेचेर बढटी मेळ्यांनी थोड्याच दिसांनी भडोच हांगां दुकळ पिडेस्ट वाठारांत धाडले. अन्न वांटप करपाची योग्य वेवस्था जाल्ल्यान थंयच्या लोकांचे तांचे भोवूच प्रेम बसलें. अशे तरेन निरपेक्ष भावनेन केल्ल्या कामाक लागून १९०१ वर्सा तांची मामलेदार म्हूण कायम नेमणूक केली. उपरांत १९०३ ते १९०७ मेरेन तांणी वांद्रे हांगा पयलो वर्ग निवासी न्यायदंडाधिकारी म्हूण काम सांबाळ्यांनी. १९०७ वर्सा तांची खेडा हांगा जिल्ल्यांत जाली आनी १९१० वर्सा परत वांद्रे हांगा निवासी न्यायदंडाधिकारी म्हूण नेमणूक जाली. थंय १९१६ वर्साच्या मार्च म्हयन्या मेरेन काम करून ते सेवानिवृत्त जाले.

स. अण्णासाहेब हे १९०३ ते १९०७ वर्सा मेरेन वांद्रे हांगा आसताना थंयचे सॉलिसिटर स. हरी सीताराम दीक्षित हांचे कडेन तांची भोवूच इश्टागत जमली. ते दोगूय श्रीभगवद्गीता वाचताले. दोगांय मदल्या एकाद्याक जर कोणूय महात्मो मनीस मेळ्यांनी जाल्यार एकामेकांक ताचे विशीर्ण ते खबर दिताले. दीक्षित हांकां १९०९ वर्सा स. नानासाहेब चांदोरेकर हांकां लागून श्रीक्षेत्र शिरडी हांगाचे श्रीसदगुरु साईबाबांचे पयलें दर्शन घडलें. अशा अलोकीक म्हातम्याचे दर्शन स. अण्णासाहेबांकूय घडोवचे म्हूण तांणी आपणाक मेलिल्ल्या दर्शनाची पुराय खबर तांकां आनंद ह्या वाठारांत निवासी न्यायदंडाधिकारी आसताना कळीत केली. ती वाचून अण्णासाहेबांक श्रीसाईबाबांच्या दर्शनाची सामकीच उमळशीक लागली, तातूतल्यान तांणी एक म्हयनो रजा मेळची म्हूण

दोन उतरां आपल्या उत्तर वाठार आयुक्ताक अर्ज धाडलो. मात ताचेर ‘सध्या रजा दिवप शक्य ना’ असो शेरो मारून तांणी तो परत धाडलो.

कांय दिसां उपरांत आयुक्ताकूच आनंद वाठारांत येवचे पडले. ते थंय राविल्ले आसतना अण्णासाहेबांनी तांची भेट घेवन

आपणाची वांद्र्याक तरी बदली करची अशी नमळायेन मागणी केली. पूण आयुक्तान तीय न्ह्यकारली. किंत्याक तर वांद्रे हांगा

आर्दी दोन फावटीं तांणी काम केल्ले आशिल्ल्यान थंयच परत तांची बदली करप तांकां योग्य दिसले ना. अण्णासाहेबांक तर

बाबांच्या दर्शनाची सामकीच उमळशीक लागिल्ली. तातूतल्यान श्रीगुरुमाऊलीचे काळीज कळवळ्यां आनी तांणी अजापीत

करणी केली. आयुक्त साहेबांचो राबितो आठूच दिसां उपरांत अचकीत आनंद वाठारांतल्यान ठाण्याक आयलो आनी तितल्यान

एका पालवी जिल्ल्याधिकाऱ्याच्या अचकीत मरणाक लागून हेर अधिकाऱ्यांच्यो हेवटेन तेवटेन बदल्यो करतना वांद्र्याची सुवात

रिती उरपाक लागली. ताका लागून आयुक्तान ताकतिकेन आदेश काढून अण्णासाहेबांक वांद्रे हांगा निवासी न्यायदंडाधिकारी

म्हूण नेमणूक केली. त्या पदाचो ताबो घेतले उपरांत तांणी धा दिसांची किरकोळ रजा घेतली आनी आपल्या पुराय कुटुंबा सयत

श्रीसदगुरु साईबाबांचे पयले दर्शन घेतले. त्या वेळा वयले ते भेटीचो सुवाळो कितलो म्हूण वर्णुचो ! सदगुरु माऊलीन सुचक

रूपन तांचो आदलो इतिहास सगल्यां मुखार सांगलो. तो आयकून तर ते भोवूच अजापीत जाले ! मुखार सदगुरुरायांक तांचे विशीं

उपाट प्रेम निर्माण जावन तांणी तांकां ‘हेमाडपंत’ हो भोवमान दिलो, आनी आपले उपरांत तांचे कडल्यान श्रीसाईसच्चरिताचे ५२

अध्याय पूर्ण करून घेतले. ते साईलीला म्हयनाऱ्यांत उजवाडाक आयल्यात. निमाणो ५२ वो अध्याय मरण येवचे दोनूच दीस

आर्दी तांणी छापापाक धाडिल्लो आनी हो आपलो निमाणो अध्याय म्हूण आपल्या कांय इश्टांक तशेंच सोयन्यांक दोन-तीन दीस

आर्दीच कळीत केल्ले. १९१६ वर्सा तांणी पेन्शन घेत सावन आपली जीण परमार्थ आनी दुसऱ्यांचेर उपकार करपा खातीर

घालयली.

श्रीसाईसच्चरिता १३६

दोन उत्तरां ॥३७॥

तांचे दीसपट्टे भगवत्सेवेचे नेम अनेक आसताले. न्हावप-धुवप पूर्ण केले उपरांत श्रीगुरुचरित्र वाचप, श्रीविष्णुसहस्रनामाचें पठण, एकनाथी भागवत आनी रामायण वाचप, कांय उपनिषदां आनी श्रीमद्भगवद्गीता हे सारक्या अध्यात्मीक ग्रंथांचो अभ्यास करप असो तांचो वावर आसतालो. अखेरेक अदमास म्हयनोभर ते दीसपट्टे श्रीकृष्ण-मरणाचो श्रीएकनाथी भागवतांतलो विसावो अध्याय व्हड प्रेमान वाचताले. हे सगले नेम पाढून ते शिरडी संस्थानांत श्रीसाईलीला म्हयनाळें हे सारकीं सगलीं कामां करून त्या कामांची दीसपटी वेवस्थीत बरोवन दवरताले.

कोणूय गिरेस्त वा गरीब मेळपाक आयलो जाल्यार ताचे खातीर मुजरत वेळ दिवन प्रेमान उलयताले. ताका खावंक पियेवंक दिले बगर धाडिनासले. तांची वृत्ती सदांच खुशालेची आसताली. कथा-किर्तना आयकुपाची आवड आशिल्ल्यान आपोवणे मेळपाची वाट पळयनासतना आयकुपाक वताले. गरीब विद्यार्थ्यांक शिकपा खातीर तांणी बरोच आदार केल्लो आसा. कोणेय कितेय मागलें जाल्यार ते केन्नाच ना म्हणीनासले. स्वता गरिबी पळयिल्ल्यान गरिबांच्यो अडचणी वळखून शक्य तितलो आदार करताले. सगल्या जारीतले तांचे इश्ट आसले.

अशे तरेन स. अण्णासाहेबांनी प्रपंच करून परमार्थूय उत्तम तरेन केलो. १५ जुलय १९२९ दिसा स्वताच्या बंगल्यांत एखाद्या योग्याक सोबतले अशे तरेन तांकां मरण आयले.

श्रीसाईनाथांचे कृपेन, अण्णासाहेबांनी ह्या ग्रंथाच्या रुपान ही मोलादीक देणगी आपले फाटल्यान दवरल्या. तिचो उपेग वाचाच्यांनी मुजरत करून घेवचो. निमाण्या अध्यायांतल्या १८२ ते १९४ ह्या ओवयांतल्यान सुचियिल्ले प्रमाण ह्या ग्रंथाचें पारायण वा सप्ता करून साईभक्तांनी अणभव घेवचो.

श्रीसाईनाथांचे कृपेन, अण्णासाहेबांनी ह्या ग्रंथाच्या रुपान ही मोलादीक देणगी आपले फाटल्यान दवरल्या. तिचो उपेग वाचाच्यांनी मुजरत करून घेवचो. निमाण्या अध्यायांतल्या १८२ ते १९४ ह्या ओवयांतल्यान सुचियिल्ले प्रमाण ह्या ग्रंथाचें पारायण वा सप्ता करून साईभक्तांनी अणभव घेवचो.

श्रीसाईमहाराजांचे भक्त स. हरी सीताराम दीक्षित हाणी ह्या ग्रंथाचे ३५ अध्याय पूर्ण जाले उपरांत श्रीसाईलीलेत एक उपोद्घात उजवाडायलो. तेच परीं ग्रंथ पूर्ण जाले उपरांत साईभक्त स. बाळकृष्ण विश्वनाथ देव हाणी प्रस्तावना बरयली. श्रीसाईमहाराजां कडेन येवपी हजारांनी भक्तां मदले श्रेष्ठ अण्णासाहेब दाभोलकर हे एक आसले. स. अण्णासाहेबां कडल्यान ह्या प्रासादीक ग्रंथाचे ५२ अध्याय पूर्ण जाले उपरांत ५३ व्या अध्यायाची म्हणल्यारूच अवतरणिकेची टिपणांय तांणी तयार केलर्ली, पूर्ण त्याच वेळार अण्णासाहेबांनी ह्या संवसाराचो निरोप घेवन श्रीसाईच्या चरणां कडेन विलीन जाल्यान तीं टिपणां मेळऱ्यां नात. स. बाळासाहेब देव म्हणल्यारूच ‘बाबांचे बाळ’ हाणी ही अवतरणिका पूर्ण केली. वयर सांगिल्लो उपोद्घात आनी प्रस्तावना अशे दोनूय लेख ह्या ग्रंथांत दिल्ले आसले तरीय स. देव हांचे प्रस्तावनेंत ग्रंथवाचनाचें महत्व तर्शेंच गुरुचरित्राचेर आयज मेरेन कितले आनी कोणे ग्रंथ बरयले ते विशींची म्हायतीय पुरायेन दिल्ली आसा.

दोन उत्तरां श्रीसाईबाबा प्रत्यक्ष परमेश्वर आशिल्ल्यान पूर्ण श्रद्धेन आनी मनाकाळजांतल्यान केल्ली प्रार्थना तांकां पावता, ते खातीर मध्यस्थांची गरज लागना. हाचो अणभव तांच्या हजारांनी भक्तांक आयिल्लो आसा. तांचे समाधेचें दर्शन, तांचें स्मरण, मनन, वाचन, बी करता आसत जाल्यार हाचो अणभव खात्रेन येता. श्रीसाईबाबांच्या वेळारूय अशे बरेच धोंगी लोक थंय येताले आनी लज काढून घेवन परत वताले. स. मुक्ताराम (रावेर, खानदेश) हे श्रींच्या वेळार शिरडींत आसले. श्रीसाईनाथांनी देह दवरले उपरांत दोनू दिसांनी ह्या गृहस्थान थंयच्या लोकांक सांगले, “श्रीबाबांनी म्हाकाच आपले सुवातेर द्वारकामाईत बसपाचो आदेश दिल्लो आसा. हांव तांचो वारस आसा.” स. तात्याबा कोते पाटील, श्री. रामचंद्र पाटील हांचे सारक्या मानेस्तांनी तांकां तशें करचें न्हय म्हूण समजावन सांगले, पूण कोणाचेंच आयकनासतना सगल्यांक धांवडावन घालून ते थंय वचून बसले. रोखड्योच तांकां पोंदच्यान सुयो तोंपाक लागल्यो आनी रगत येवपाक लागले. ते सुवाते वयल्यान कुशीक वचून बसले तरीय तीच स्थिती जाली. अखेरेक सात-आठ दिसांतूच भिरांकूळ परिस्थितीं श्रींची माफी मागून तांणी प्राण सोडलो. तांची समाधी लेंडीबागेत आसा. असोच हक्क सांगपी आनीक तीन-चार गृहस्थ त्या वेळार आसले. पूण मुक्तारामाची परिस्थिती पळ्यले उपरांत ते शिरडींतल्यान दुसरे कडेन गेले.

असो कोणूय धोंगी बुवाबाजी करपाक लागलो, स्वताक कोणतरी व्हड म्हाराज म्हूण मिरोवपाक लागलो जाल्यार “बरोबरी करपाक सोदता व्हय?” अशें म्हणून श्रीसाई ताका जागे करताले. इतलें आसुनूय आयज पसून श्रीसाईचे द्वारकामाईत आनी समाधी देवळांत कांय लोक “श्रीसाई आपले भितर अवतीर्ण जाल्यात,” अशें लोकांक भासोवन तांचे कडल्यान स्वताच्या पांया पडून घेतात. आपल्या सदगुरुची बरोबरी करपाचें धाडस जे मनीस करतात तांची अखेर कशी जाता तें वयल्या प्रकारांतल्यान दिसून येतले.

॥श्रीसाईसच्चरीता॥

दोन उतरां अशा कृत्यांक उर्बा दिवपी भोवतेक सुशिक्षीत समाजांतलेच आसून अशा म्हाराजांचे प्रस्थ वाडोवपा खातीर ते आपल्या हस्तकांच्या आदारान प्रचारूय नेटान करतात. संवसारांत दरेका बाबतीत जशे साधू तशेच धोंगीय मेळटात. परमार्थाचे बाबतीत जाल्यार तांचो आंकडो बरोच व्हड आसा. कित्याक तर परमार्थ हो बुद्धीचे तांकी भायलो विशय जाल्ल्यान तातूत थोडे तरी श्रद्धे बगर पावल मुखार पडप अशक्य. खोटो पयसो नाका म्हणलो म्हूण वेव्हार जातलो व्हय? पूण जे पर्णी आमी तो पारखून घेतात तसोच साधवाकूय पारखून घेवचो पडटा. बाबा सदांच म्हणटाले, “म्हर्जीं हाडां समार्थेतल्यान उलयतलीं, लोक मुयां भशेन येतले. म्हज्या लेकरांक हांव चिमणे वर्णी पांयांक दोर बांदून म्हजे कडेन हाडटलों.” तांचो अणभव आतां येता.

बुडती हे जन न पहावे डोळां। म्हणुनी कळवळा येतो त्यांचा ॥

अशीं संत तुकाराम म्हाराजांचीं उतरां आसात. खन्या साधवाचे अंतस्कर्ण मनीस कुळ्येच्या उद्धारा खातीर तळमळता. हें काम हेर लोकांच्या प्रचारकार्यान जावचें ना. प्रचार करप्यांकूय सदगुरुचो आदेश (आशिर्वाद) आसचो पडटा. भोवतेक सुरवातीक मनीस आपलो हेत साध्य जावचो म्हूण ईश्वराची प्रार्थना करता वा अशे पवित्र सुवातेंत वा एखाद्या सत्पुरसाच्या दर्शनाक वता. हालीं हजारांनी लोकांक श्रीबाबांचे अणभव आसून धोंगीय बरेच कडेन रुपडीं चडोवन वावरत आसात. श्रीसाईम्हराज ‘जल्मसिद्ध’ पुरुस आसले. हेत साध्य करपाक साधकांचो यत्न हो आसपाक जायच, पूण निखट्या यत्नांतल्यान येस मेळना. त्या यत्नांत येस येवपा खातीर ईशकृपेचो आदार जाय पडटा. परमार्थ साधकांचीय तीच गजाल आसा. साधकांच्या यत्नांक येस येवपाक गुरुकृपा जाय. गुरुकृपे बगर परमार्थात योग्य स्थान मेळोवप शक्य ना. गुरुकृपे वांगडाच ईशकृपाय जावपाक जाय.

॥श्रीसाईसच्चरीता॥ १५०

दोन उतरां गुरुद्वारा पाविजे ज्ञान । तेथें ईश्वराचा आभार कोण । तेथ ईश्वरकृपेवीण । सदगुरु जाण भेटेना ॥
 झालिया सदगुरुप्राप्ति । ईश्वरकृपेवीण न घडे भक्ति । सदगुरु तोचि ईश्वरमूर्ति । वेदशास्त्रार्थी संमत ॥
 गुरुईश्वरां भिन्नपण । देखे तो नागवला आपण । एवं ईश्वरानुग्रहें जाण । ज्ञानसंपन्न होय जीवु ॥

(ए. भा. अ. २२)

ईश्वरी कृपेबगर सदगुरुची भेट घडप शक्य ना, अरें योगवसिष्ठांत हाचे वयल्यानूच म्हणलां. मायेस्त आवय बापूय मेळप हेंय
 पुरायेन बन्या नशिबाचेरुच आदारून आसता.

श्रीसाईबाबांची गुरुकिल्ली सामकी वेगळी आसा. जशे परीं कायस आपल्या पिलांक कांयच खावंक दिले बगर फकत नदरेचे
 उबेनूच तांचें पोट भरता, तेच तरेन आमच्या सदगुरुन कोणाकूच कसलोच उपदेश वा मंत्र दिनासतना आपले कृपेनूच वेळावेळार
 भक्तांचे योग्यताये प्रमाण तांकां ब्रह्मानंद मेळोवन दिला. श्री. ह. भ. प. दासगणूम्हाराजांक पंढरपूर वारयेक वचपाची भोवूच गरज
 दिसपाक लागली तेन्ना आपुणूच श्रीपांडुरंग आसां, पंढरीक वचपाची गरज ना, हें दाखोवपा खातीर शिरडीतले द्वारकामाईतूच स्वता
 श्रीपांडुरंग जावन श्रीसाईंनी तांकां दर्शन दिलें. स. बापुसाहेब जोग हांणी श्रीसदगुरु अक्कलकोट स्वामीजींचें दर्शन घेवपाची इत्सा
 उक्तायली. तसो तांणी हट्टूच धरलो आनी दनपारच्या आरतींक पसून आयले नात. आरतींच्या वेळार श्रींनी दोन फावट आपोवणे
 धाडले उपरांत ते आयले. आरती जाली आनी बाबांमुखार नमस्कार करतना थंय हाजीर आशिल्ल्या सगल्यांकूच श्रीसाईनाथांनी
 श्रीअक्कलकोट स्वामीच्या रूपांत दर्शन दिलें. अशा म्हात्म्याची कृपा मेळोवपाक मध्यस्थाची गरज आसा व्हय? जे परीं श्रीपांडुरंग,
 भगवान श्रीकृष्ण, रामचंद्र प्रभू ह्या देवतांचे कोणूच शिश्य जावपाक शकनात तशेच श्रीसदगुरु साईनाथांचेय कोणूच शिश्य तांचे

॥श्रीसाईसच्चरीता॥

दोन उत्तरां शिरडी गांवांक म्हत्व आयलें. इतलेंच न्हय तर पंढरपूर, गणगापूर, नाशिक, रामेश्वर, बद्रीनारायण, प्रयाग, काशी हांचे प्रमाणूच शिरडी हेय एक तिर्थक्षेत्र जाल्लें आसून जागृत सुवात म्हून नामना जाल्या. म्हणून श्रीसाईबाबांक संत, गुरु वा देव मानव्यांक परत सुचोवर्चें अशें दिसता कीं, श्रींच्या चरणां कडेन जें मागणें आसतलें तें शिरडींत वा धर्तरिचे फांटीचेर खंयू रावून भक्तीभावान आनी विस्वास दवरून मागचें. सबुरी दवरची. धरिल्ली इत्सा पूर्ण जातली. मात नकळठना धोंग्यांच्या भुलोवण्यांक फसून स्वताचें आनी हेरांची फसवणूक करची न्हय.

श्रीसाईबाबांचे परमभक्त स. हरी (काका) सीताराम दीक्षित हांचो उल्लेख ह्या ग्रंथांत बरेच कडेन आयला. ते बाबांचे निस्सीम भक्त आसले. दक्षिण भारतांतल्या एक दोन भक्तांनी उजवाडायिल्ल्या केल्ल्या पुस्तकांनी श्रीसाईबाबा हे मुसलमान आसात आनी तांचो जल्म हैदराबादांत एका गांवांत जाल्लो अशें म्हणलां. ते विशीं स. दीक्षित हांणी २५ वर्सा आदीं श्रीसाईलीलेंत उजवाडायिल्ल्या उपोद्घातांत सुरवातीकूच म्हायती दिल्ली आसा. बाबांचे नांव “साईबाबा” कोणी दवरलें, बाबां कडेन येवपी गृहस्थ, त्या वेळा वयली परिस्थिती हे सारकी म्हायती भरपूर आशिल्ल्यान हो उपोद्घात ह्या ग्रंथाचे सुरवातीकूच दिला. श्रींचे कान तोपिल्ले आसले अशें श्रींच्या सांगातान राविल्ले रामचंद्र दादा पाटील, सगुण मेरू नाईक, बाप्पाजी रत्नपारखी, दगडू सोनार हांचे सारक्या शिरडींतल्या गृहस्थांनी सांगिल्लें. बाबा हिंदू आसले वा मुसलमान हाचे विशींचे संशोधन करपाचें कसलेंच कारण ना. ते विशीं सातव्या अध्यायांत हेमाडपंतांनी बरयिल्ले आसाच. श्रीसाई कडेन सगले धर्म आसले. रुख कितलोय व्हड आसूं, तें कोणे रोयलें वा ताचेर फळां कितलीं आसात, हे सारकी म्हायती मेळोवपाचे भानगडींत पडनासतना आमी त्या रुखा वयलीं गोड फळां

४२

दोन उत्तरां विशीर्ण बरेच नेम आसात. तातुंतूच प्रार्थनेचो
कशी मेळटलीं हेंच पळयतात. मात साधू-संतांची जात-धर्म सोदपाचो मोह आमी आडावंक शकनात.

आमच्या धर्मात मनशान आपलो दीसपट्टो जीणेक्रम कसो चलोवचो हाचे विशीं बरेच नेम आसात. तातुंतूच प्रार्थनेचो
आसपाव जाता. प्रपंचांत रावून निविंकल्प प्रार्थना करण्याक मुक्ती मेळपाक शकता हें तत्व संत तुकाराम आनी एकनाथ म्हाराज
हांणी दाखोबन दिल्लें आसा. प्रार्थनेत नामस्मरण, किर्तन, मनन हांचो आसपाव जाता. धर्मीक ग्रंथांचें वाचन होय ताचोच एक
वांटो, प्रार्थनेचो आसा म्हणपाचें श्री. देव हांचे प्रस्थावनेतल्यान दिसून येतलें. आमच्या दीसपट्ट्या २४ वरां मदली उणीच २४
मिनां पसून जर मन एकाग्र करून प्रार्थने खातीर खर्च केली, जाल्यार पसून मन शांत जातलें. प्रार्थनेची शक्त वर्णनेभायली आसा.
फाटल्या जल्मांतले पुण्याये प्रमाण ऐहीक सुखदुःखां मनशाक भोगपाचीं आशिल्ल्यान नशिबांत आशिल्लें कोणूच टाळपाक
शकना. हें खरें आसलें तरीय ह्या जल्माची सेवा आनी सत्कृत्यां फुडल्या जल्मांचे भांडवल थारत आसता. प्रार्थना ही वैयक्तीक वा
सामुदायीक आसूं ती ते ते श्रेणीन येशस्वी थारत आसतात. साधक वा मोक्षाची इत्सा धरपी कोणूय आसूं ताणें आपल्या गुरुचेर
सत्य प्रेम दवरून स्वतंत्र बुद्धीन विचार, अभ्यास वा निदिध्यास केलो जाल्यार जाचे ताचे योग्यताये प्रमाण गुरुकृपा जातली ही
खात्री आसा.

गुरुपुनव, ता. १८-७ - १९५१

शिरडी

नागेश आत्माराम सावंत

॥श्रीसाईसच्चरीता॥ १४३